

Марҳабо
Жо-о-он,
дадаси...

Мархабо

ЖО-О-О-Н, ДАДАСИ...

ТОШКЕНТ – 2010

УДК: 821

84(5У)6 **Марҳабо.**

M29

Жо-о-о-н, дадаси... (шеърлар) - Т.: Yurist-media markazi, 2010 йил, - 84 бет.

ББК 84(5У)6

Тақризчи:
Санъат Маҳмудова

*Ҳаёт гузал, шу билан биргаликда муаммолар ҳам етарли.
Бу муаммоларга маърифат кўзи билан қараб, шоирона ечим
топган Марҳабо опамизнинг қайноқ сатрларини бир ўқиб кўринг-
да, баҳосини ўзингиз беринг!*

*Севимли шоирамизнинг янги китоби ҳаётда юз берадиган
турли воқеа-ҳодисаларга шеърий муносабат тарзида дунёга
келди. Марҳабо Каримова ҳаётини воқеаларга аёл, ёр, она,
қайнона ва шоира нигоҳи билан назар ташлайди.*

*Ўйлаймизки, бу муносабат ва янгича қараш Сизни бефарқ
қолдирмайди.*

Эслатма:

*Китобни кўчириб чоп этиш ёки шеърларни қўшиқ қилиш
муаллиф руҳсати билан амалга оширилади.*

ЖО-О-О-Н, ДАДАСИ...

Жон дадаси, бугун байрам,
Ташвишлардан олайлик дам,
Ёнингизда борай мен ҳам,
Онанизни кўриб келинг.

Ўтиргандирлар кун санаб,
“Кеб қолар” деб, йўлга қараб,
Соқол олиб, сочни тараб,
Онанизни кўриб келинг.

Боринг хушрўй, сўлим бўлиб,
Куёвлардай пўрим бўлиб,
Яйраб кетсин сизни кўриб,
Онанизни кўриб келинг.

Шўрвабоп зўр гўшт оламин,
Қовурғали тўш оламин,
Чўнтагига пул соламин
Онанизни кўриб келинг.

Бозор қилиб йўл-йўлакай,
Олсак гилосу қулупнай,
Кўкчучвара қилдим атай,
Онанизни кўриб келинг.

Йўқламайсиз мен айтмасам,
Эсламайсиз эслатмасам,
Сўранг, билинг, нимаси кам,
Онанизни кўриб келинг.

Бир она, тўрт боласизлар,
Баъзан малол оласизлар,
Тополмай ҳам қоласизлар
Онангизни кўриб келинг.

Кенжа ўғил қўлидалар,
Гоҳ пойгак, гоҳ тўридалар,
Муросанинг йўлидалар
Онангизни кўриб келинг.

Укангизнинг феъли торроқ,
Гап гапирманг бирон чатоқ,
Мақтаб қилинг кўнглини чоғ,
Онангизни кўриб келинг.

Топиб олиб бир баҳона,
Жиқиллашиб турманг яна,
Сиқилмасин шўрлик она,
Онангизни кўриб келинг.

Ботадиган гап қилмасдан,
“Ўнг” феълини “чап” қилмасдан,
Баланд келса келиб пастдан,
Онангизни кўриб келинг.

Айтинг: “Сенга раҳмат, укам,
Омон бўлсин келиним ҳам,
Сиз туфайли соғ, тинч онам.
Онангизни кўриб келинг.

Гулдай қилиб қараяпсиз,
Оқ ювиб оқ тараяпсиз,
Кунига сиз яраяпсиз,
Онангизни кўриб келинг”.

Ёлвориб денг онангизга:
“Олиб кетай уйимизга,
Биз билан ҳам яшанг бирга”
Онангизни кўриб келинг.

Кўнсалар қани, Марҳабо,
Хизмат қилиб олса дуо,
Рози бўлар эди Оллоҳ,
Онангизни кўриб келинг.

Эрим деди: — Бориб келдим,
Кечагина кўриб келдим.
— “Кечангиз” ҳам қурсин! — дедим,
Онангизни кўриб келинг.

“Кеча”га ҳам ўн кун бўлди,
Бечора соғиниб ўлди,
Сизни боқиб нима кўрди?!
Онангизни кўриб келинг.

Кўйлак олиб қўйдим, мана,
Тоза ипак, юмшоққина,
“Ўзим танлаб олдим”, денг-а,
Онангизни кўриб келинг.

Сиз кўтариб бора қолинг,
Дуони сиз ола қолинг,
Туринг, юринг, бўлақолинг,
Онангизни кўриб келинг.

СОЗ ВА СОЗАНДА

Эркак киши гўё — соз,
Чолғучиси — аёллар.
Созлаб, бураб пардага
Солғувчиси — аёллар.

Ажойиб соз, гўзал соз
Зўр ясаган устаси
Жой-жойида “қорину”
Парда, харрак, дастаси

Қайси бири чанг, қонун
Қайси бири карнайидир.
Қайси бири танбур, тор,
Қайси бири сурнайидир.

Қайси бири ғижжак, уд
Қайси бири сатодир.
Ҳаммасини бир хил деб
Ўйламоқлик хатодир.

Дуторчининг ишини
Қилолмайди карнайчи.
Доирачининг ҳунарин
Билолмайди сурнайчи.

Бирин ўтириб чалсанг
Бири чалинар туриб.
Бири пуфлаб чалинса
Бири чалинар уриб.

Бирин чертиб бармоқ-ла,
Бири тирнаб чалинар.
Бирин чўп билан саваб,
Бири ишқаб чалинар.

Фижжакчининг қўлига,
Тушиб қолса агар чанг.
Қай еридан чалишни
Билолмай бўлар гаранг.

Бир-бирини тушунмай
Тақдирни сўкишади.
“Бир яхшига бир ёмон”
Деб мақол тўқишади.

Дарҳақиқат, бу тақдир,
Бекор ҳамма доду вой,
Кимни жуфтига қўшар,
Кимни қилар пойма-пой.

Созанда ҳам моҳиру
Ҳам доно бўлса агар.
Яратиши мумкин Соз
Буюк мумтоз асарлар.

Оллоҳдан бир утинчим:
Ҳолимизни қилма “вой”
Созандани Соз билан
Яратмагин пойма-пой.

Саточининг қўлига
Қийнамагин най бериб.
Йиглатмагин найчининг
Қўлига карнай бериб.

Қўлга тушган Соз — тақдир,
Аввал аниқ қилволинг,
Доирами ноғора
Нелигини билволинг.

Кўп созандалар, соз не,
Тушунмайди, билмайди.
Тингир-тинғир қилишдан
Уёғига ўтмайди.

Бир созлар бор илоҳий,
Чалиниб турар ўзи.
Токи қиёматгача
Тўхтамас айтар сўзи.

Пайғамбарлар, валийлар
Авлиёлар шундай соз
Оҳанглари бетакрор
Навоий каби мумтоз.

Даранг-дуринг қилса Соз,
Кўрсатиб зардасини,
Демак, тополмаяпсиз,
Керакли пардасини.

Демак, чала ўқипсиз,
Илм жойланг мияга.
Қувиласиз ота уй —
Консерваторияга.

Асли жаннатдан чиққан
Илк соз бу — Одам Ато
Энг биринчи созанда
Бўлдилар — Момо Ҳаво.

Ҳаво Одамни чатоқ
Созлаб қўйиб, тусатдан.
Тақиқланган мева еб,
Қувилдилар жаннатдан.

Овоз келди: — Эй, Одам,
“Ема!” дегандим сенга
Одам деди: — Сен берган
Хотин ўргатди менга.

Шу хато бўлмаганда
Қўпайишиб, албатта
Одам авлоди, балки
Яшар эди жаннатда.

То қўлингда созинг бор
Эй, Марҳабо, ўйлагин,
Уни ўз иймонига
Қарши созлаб қўймагин.

Магар шундай қилурсан,
Нодоннинг нодонисан.
Таассуфки, сен ҳам Ҳаво,
Онанинг авлодисан.

Созни шундай созлаки,
Гуноҳдан чўчиб юрсин.
Яхшилиқ деб, савоб деб,
Жаннат деб учиб юрсин.

“Эрим-у, эрим бу”, деб
Бас қил, аёл, нолишни
Соз жойида, фақат сен
Билмаяпсан чалишни.

ҲАЙ-ҲАЙ, УЯТ!

Ҳай-ҳай, ўлан, жон ўлан,
Келин келди, йўлни оч,
Не кўз билан кўрайки,
Келин ярим яланғоч.

Шарқнинг қизи бўлганда,
Бўлиб шарму ҳаёси,
Бунчалар очиқ-сочиқ,
Бўлмас эди либоси.

— Келин қайдан? — сўрадим
Битта келин-ойидан,
Кесатди: — Шу қишлоқнинг
“Париж” деган жойидан.

— Ё, тавба! Ўзимизнинг
Қизимизми бу ҳали?
Отабеклар, Кумушлар
Кийган либослар қани?

Кўйлаги узук-юлуқ,
Елкалари яп-яланг,
Вой- ўлай! Қўлтиқлари
Кўриняпти-ку, қаранг.

Аёл киши бўлсам ҳам,
Жунжукиб кетди этим,
Кўкрак ярим очилиб,
Бўб турибти бир ютум.

Бу либосда қизларни,
Кўргандим киноларда,
Бўлар эди ғарбдаги
Кўнгилочар жойларда.

Ёзиларди у жойлар
Эшигига ҳаммасин:
“Ун олтига тўлмаган
Болакайлар кирмасин”.

Ёпиққина бўлмасми,
Ахир, “сийна”, деган жой
Ҳамма кўрди, куёвга
Нима қолди энди, вой?!

Йиртилиб кетганмикин,
Ёки очган жўртага?
Қайнотаси уялиб,
Чиқиб кетди кўчага.

Ўглин сўқар ичида,
Қандай бўғилмай турсин:
“Уни — у, буни — бу”, деб
Топган хотининг қурсин!

Баданига қарасам,
Ориятдан қақшайман,
Хотинлар ҳаммомида
Ўтирганга ўхшайман”.

Қайнона: “Елкасини Ёпинг!” деб имлаяпти, Янга дер: “Ёпай десам, Келин унамаяпти”.

Қайнонаси дарғазаб,
Ичида дер: “Тўй ўтсин,
Кунингни кўрсатаман,
Қиз бўлмай бетинг кўрсин!”

Рўмолин учи билан,
Бекитволиб оғзини,
Кампиршолар уялиб
Четга олар ўзини.

Намойишга очилган,
Бўйин, қўлтиқ, яноқлар,
Кўзи билан “еб қўйсам”,
Деб турипти бўйдоқлар.

Қандай чидаб турипти,
Куёв мунчалар ройиш,
Келиннинг зийнатларин
Қилиб қўйиб намойиш?

Куёвга қарадиму,
Орим келиб, бўлдим лол
Ўтириптилар “окам”
Тиржайволиб, бемалол.

Шом бўлди, тугади тўй,
Карнайнинг ўчди уни,
Тамом бўлди, минг шукур,
“Очиқ елкалар куни”.

Қасд қилдим: тўй қиламан
Қизим Осиёхонга,
Шарқона тўйлибослар
Чиққанида дўконга.

МУҲАББАТ ВИЗАСИ

Ўқидим гўзал ҳикмат:
“Сизнинг яхшиларингиз —
Аҳли аёли билан
Яхши бўлганларингиз”.

Сўкиниб жаранглатди,
Эрим ўз хонасини:
— Ҳой, ручкамни ким олди?
Ҳе, ўша, онасини...

Дедим: — Вой, тилингизни,
Заҳар борми қатида?
Бундай хунук сўз йўқ-ку,
Ўзбекнинг луғатида.

Эсизгина, ёшликда
Қандай йигит эдингиз?!
“Битта табассумингга
Жоним фидо”, дердингиз.

Деди: — Йигитчиликда,
Айтгандирман айтганда,
Ўша гап турарканми,
Ёш элликка етганда?

Эллимда, севги, деб,
Бошим қотирмай мени,
Топиб бер, эллик сўмга
Олган кўк ручкам қани?

Дедим: — Телефон рақам
Ўзгандим, олинг, мана
Деди: — Минг бор айтаман:
Менинг нарсамга тегма!

Кабинетим, йўлагим,
Изим, соям, вужудим,
Қўлингни теккизмагин,
Бари — менинг ҳудудим.

Хаёл сурсам, йўталиб,
Ҳудудимни бузмагин,
Ҳаттоки тушимга ҳам
Тақиллатмай кирмагин.

Яшаш керак тартибли,
Меники бу — меники,
Чўқилаш йўқ, тегиш йўқ,
Сеники бу — сеники.

Кўнглим чўкди, муҳаббат
Тўйдан кейин ўларкан,
Эркак кишиям шунча
Пастлаб кетса бўларкан?!

Донишманд бўлар ёшда,
Онги шунча тормикин?
Бу дунёда жентельмен,
Эркаклар ҳам бормикин?

Алам қилди жудаям,
Нарсасини олганим,
Эллик сўмча қадри йўқ,
Аёл бўлиб қолганим.

Шуни секин айтса-ку,
Бақириб, сўкинмасдан,
“Гаҳ” деганда қўлига,
Қўнмасам, одаммасман.

Деса: “Кўрмадингизми,
Ручкам йўқолди, пошшо?”
Десам: “Узр, кечиринг,
Мен олгандим, мавлоно”.

Деса: “Хижолат бўлманг,
Борлигингизга шукур,
Менга сирдош, ҳамхона,
Ёрлигингизга шукур.

Менинг ручкам-да, сизга
Талпиниб турар ўзи,
Сизни кўрганда мендай,
Ёниб кетади кўзи”.

Дер эдим: “Оҳ, азизим!
Сўзингиз тотли мунча?
Нима қилай, буюринг?
Қулингизман ўлгунча”.

Қандай гўзал мулоқот?!
Оҳ, жонимни қоқардим,
Мош-гуруч сочларини
Силаб юзга босардим.

Ҳар нарса ёшликками,
Соғлиқ, меҳр, оқибат?
Ёш ўтганда зарурроқ
Бўлмайдими муҳаббат?

Аёлга ширин сўзни
Эри айтиб турмаса,
Катта холаси келиб
Айтадим бўлмаса?

Худудин ажратади,
Эркак бўлмай ўларсан!
Бизнинг худудларгаям
Қўл узатиб қоларсан.

Икки кишилик ётоқ
Тўшагимга, ўртага,
Атиргулдан “ип” тортиб
Бўлволаман жўртага.

Эрим: — Бу нима? — деса
Бироз хурпайиб пати,
Айтаман: — Бу — таможний —
Чегара назорати.

Ўнг томони — сизники,
Чапи — менинг худудим,
Ногоҳ сизнинг томонга
Ўтиб кетмасин қўлим.

Эҳтиёт бўлиб ётинг
Тикани бор, биласиз,
Менда ишингиз бўлса,
Виза билан кирасиз.

Ҳали жаҳли чиқади,
Дейди: — Бу нима қилиқ?
Дейман: — Энди яшаймиз,
Қоидали, сип-силлиқ.

Деса агар: — Йиғиштир!
Дейман: — Жаноб, урманг дўқ.
Муҳаббат визасисиз,
Бу томонга ўтиш йўқ.

“Сеники-меники” миш,
Ношукур, муллагаранг,
Кеч кирсин қайси гўрда
Қолар экан чегаранг.

Шундай экан, яшайвер,
Қилмасдан гиринг-пиринг,
Энди, барибир, бошқа,
Уйланишга кечикдинг.

Бу ёғи қанча қолди?
Ерга урмай, пошнангни,
Ҳолин кўр олтмиш ёшда,
Бева қолган ошнангни.

Уйланай деса чиққан
Қизлари тумтаяди,
“Кирин ювяпмиз-ку”, деб
Келинлар хўмраяди.

Тайёр хизматкор бўлсам,
Сен учун пишир-куйдир,
Шукримни қилмайсанми,
Ручканг бошингдан қолгур?!

Қариганда не керак
Марҳабога, бир кафт ош.
Тинчлик, соғлиқ, муҳаббат,
Ва бир доно суҳбатдош.

Сен эса юравергин
Ҳақман, деб, гап йўриқлаб
Муҳаббатсиз бир пуллик
Худудингни қўриқлаб.

Одамлар кулмаса-ку,
Айрилиб, тоқ ўтардим,
Ё бир доно чол бўлса,
Эрга тегиб кетардим.

Товба, товба, ё, Роббий!
Ўзинг шоҳид ҳар нега,
Шу инжиққа учратдинг,
Ўзинг сабр бер менга.

Фақат Маҳшар кун чорлаб,
Айт: “Марҳабо, кела қол,
Сенга мукофот — жаннат,
Наъим, Маъво, танлаб ол”.

Шу эр билан ўтдимми,
Жинни бўлмай, ўлмай ман?!
Жаннати Фирдавсингдан
Бошқасига кўнмайман.

“ШИШАЛАР”

“Аёллар бу — шишалар”,
Дейилган бир ҳадисда,
Сақлаш керак муҳаббат,
Деган нафис идишда.

Қандай тўғри таъриф бу?!
Қандай гўзал ифода?!
Аёл нозик мавжудот,
Қилиш керак ҳимоя.

Шишалар ранг-баранг гул,
Сариқ, шаффоф, қора, оқ,
Қоматлари юз турли,
Баланд, паст, ориқ, дўмбоқ.

Ўхшаш бўлгани билан,
Оёқ, қўл, юзи, лаби.
Не билан тўлдирилган?
Муҳими — унинг қалби.

Бирин ичи тўла май,
Фароғатга мойил дил,
Бирин ичи тўла бол,
Тўймай ширин суҳбат қил.

Бири тўлган ғам билан,
Бири тўлган кўз ёшга,
Бирида меҳнат, азоб,
Суянади бардошга.

Бирида бахт, ҳаловат,
Бирин ичи тўла пул,
Бирида ишқ, муҳаббат,
Бирин ичи тўла гул.

Не ранг-баранг дунё бу?
Бирида кибр, риё,
Дунёларни ёритар,
Бошқасида нур-зиё.

Аёллар бу — шишалар,
Ҳар бирига бир соҳиб,
Ўша соҳиби унга,
Қалқон бўлсин муносиб.

Бошга қўйса “қушман”, деб,
“Учиб” кетиб, синади.
Кафтида тутса, қўлдан,
Тушиб кетиб синади.

Ҳар уйга битта гўзал,
Бутун шиша керак-да.
Менимча, бу хилқатнинг,
Асл ўрни юракда.

Аммо ажиб дунё бу,
Ажабтовур қилиғи,
Томи қийшиқ ҳар уйда,
Бир шишанинг синиғи.

Зарб еган ҳар манзилда,
Чок-чокидан сўкилиб,
Яшайверар, дунёга
Синиғлари тўкилиб.

Чил-чил бўлар фарзандин
Тарк этса бахту омад,
Уқаланиб кетар у
Эрдан кўрса хиёнат.

Ким қичқирди кўчада:
“Бўш шиша сотволама-а-а-н!”
Мен ҳайқирдим дунёга:
“Синиқ шиша олама-а-а-н!”

Мана икки харидор,
Яна ўзим нодонроқ,
Бу дунёда, албатта,
Бутун шиша қимматроқ.

Қиммат ҳам бўлади-да
Қадрини туширмаган.
Тақдир тоши ҳаттоки
Лабини учирмаган.

Содда синиқ шишалар,
Бутлайман сизни яккаш,
Э, воҳ, синиқ шишани,
Қийин экан бутунлаш.

Синиқ йиғиб яшадим,
Кўнглимга йилу ойлаб.
“Гуллар” ясаб берсайдим
Беш-ўн китобга жойлаб.

Ўқинг, бу “гулзор” аро,
Йўқотманг йўлингизни,
Секин вароқлаб очинг,
Кесмасин кўлингизни.

Бу касб мени ҳоритди,
Кетди юзим тиниғи.
Сиз ушлаган китобмас,
Марҳабонинг синиғи.

Дунё деган қўшнимга,
Ўз уйимда ўтириб,
“Аёллар бу — шишала-а-а-р!”
Дегим келар ҳайқириб.

Карвонинг ўркачида
Ўтирар, сенда тизгин,
Асов туяларингни
Оҳистароқ юргизгин.

ҚАРЗ

Қариндошга, бир йилга деб, қарз бергандим,
Тўққиз йилда узди, бир бор қистамадим.

У бой бўлди, бир йилга деб, мен қарз олдим,
Тўрт ой бўлмай сўраб чиқди, ҳайрон қолдим.

Бир йилга деб, берганди, — бу не қилгани?!
Борарканман-да астойдил уришгани.

Дейман: Сенга бир йилга қарз берган эдим,
Тўққиз йил судрадинг, бир бор қистамадим.

Назаримдан қолма, бир гап айтвораман,
Ўзингдан кўр, мен ҳам топсам қайтараман.

Уйдан чиқдим, сиёсат-ла, солиб қовоқ,
Ё кечаман, ё бир йўла қиламан “оқ”.

Ярим йўлда тўхтаб дедим: Жинниманми?
Қарз-юк, шуни тўққиз йилга чўзаманми?

Ундан кўра сўрамайми Роббанодан:
Марҳаматинг аямагин мен “гадо”дан.

Бир йил бўлмай қарзим узай нажот бергин,
Қариндош-ла уриштирма, сабот бергин.

Мумкин эмас хешлар билан араз, гина,
Эй, Оллоҳим, мен “муҳтож”ни ўзинг қўлла!

Қариндошлар уришсалар, бўлиб шодон,
Дўпписини осмонига отар Шайтон.

Қўл кўтариб кўкка, қилдим Оллоҳга арз:
“Нексия”га етказолмай олгандим қарз.

Фақат дема, эшитволиб бу гапимни:
“Нексияли муҳтожлар ҳам бўларканми?!”

Қарз олиб, бир номаъқулни еди банданг,
Афсус, минг бад товба қилди, энди банданг.

Сендан бошқа суянчим йўқ, эшит арзим,
Нажот бергин, муддат келмай узай қарзим.

Менга қийин, аммо сенга осондир бу,
Барча мулку давлат сенинг қўлингда-ку.

“Ё, Раззоқ!”, “Ё, Ғаний!” дея, арзим айтдим.
Ичим бўшаб, ярим йўлдан уйга қайтдим.

Иншоолоҳ, ғамни ўзи кетқазади,
Ҳожатимни йўқ бир жойдан етқазади.

Ҳар гал хешим ҳаққин сўраб чиқса дейман:
“Сўраб қўйдим пошшоларнинг пошшосидан.

Келиб қолсаёқ бераман, фалончижон,
Юборади бугун-эрта, ҳализаман.”

Уйда турган “Нексия”ни сўкиб-сўкиб,
Енгиллайман ғазабимни тўкиб-тўкиб.

“Сабр қилмоқ Оллоҳдан деб, эшитгандим,
Шошқолоқлик Шайтондан деб, эшитгандим,

Ақча йикқан халтам лим-лим тўлмасмиди,
Сени тўрт ой кейин минсам бўлмасмиди?!”

Хеш сўрашни қўймайди, мен ўтинишни,
Қарздор одамлардан сўранг ўкинишни.

“Роббим! Жўнат”, дея ҳар кун ўтинаман,
Чўғ устида ўтиргандек ўтираман.

Пулни кутдим ихлос, тўғри тадбир билан,
Фақат Ўзи бергувчи деб, сабр билан.

Кўққис, қолиб кетган молим сотилди-ю,
Муддат келмай қарзни уздим, кетди қайғу.

Эй Марҳабо, ўлсанг ўлки, олмагин қарз,
Не ҳожатинг бўлса қилгин Оллоҳга арз,

Саҳиҳ ҳадисларда шундай ҳикматлар жаъм:
“Ҳақдан сўра пойафзалинг ипини ҳам”.

ҲАЗИЛКАШ ЧОЛУ КАМПИР

Эшигимни тақиллатиб қоқ пешинда,
“Эски оламан”, деб келди битта бола.
Ҳазиллашдим, ўз кўксимга уриб: — Мана
Мени об кет, жоним болам, мени об кет.

Бу уйда энг эски нарса — мен бўламан,
Бир торайиб, бир қарасанг кенг бўламан.
Вақти келса гўдак билан тенг бўламан,
Мени об кет, жоним болам, мени об кет.

Келинимдан аразладим, қолди кўнгим,
Койишидан, силташидан толди кўнглим,
Кетиб қолай, бир таъзирин берсин ўғлим,
Мени об кет, жоним болам, мени об кет.

“Бир гап айтсам, аралашманг”, деб туради,
“Ошхонада ўралашманг”, деб туради.
Аччиғи бурнин учига кеб туради.
Мени об кет, жоним болам, мени об кет.

Нонуштада “енг”, деб ҳар не тутадилар,
Ўзлари ёш, не тишласа, ютадилар,
Эрталабда кўнглим на нон, на чой тилар,
Мени об кет, жоним болам, мени об кет.

Соат ўн бирларга бориб очар қорним,
Бир суюқ ош тилаб қолар ошқозоним.

“Нонуштада енг эди” деб, олар жоним.
Мени об кет, жоним болам, мени об кет.

Қозон осиб, ўзим овқат қилолмасам,
Иситилган, қаттиқ овқат еёлмасам,
Қўшниларга “қорним очди”, деёлмасам
Мени об кет, жоним болам, мени об кет.

Тушликкача оч қоламиз чолу кампир,
Юрагимиз ўйнаб қилар “хапир-хапир”
Тухум, қаймоқ овқат бўлармиди, ахир
Мени об кет, жоним болам, мени об кет.

“Яхши ўтирибмизми?” деб, келар болам,
“Яхши ўтиринг” деб, ишга кетар болам,
Сўрамаски “не едингиз бугун, онам?”
Мени об кет, жоним болам, мени об кет.

Айтай, дейман, ўғлим ҳали ишдан келсин,
Ишдан келса, дейман, аввал овқат есин,
Эртан айтай, дейман, тинчроқ ухлаб олсин
Мени об кет, жоним болам, мени об кет.

Эрталабда бузгим келмас кайфиятин,
Очгим келмас юракдаги ғамлар қатин,
Шу келинни кучим етса, юлсам патин,
Мени об кет, жоним болам, мени об кет.

Куч борида болаларин боқишганман,
Ўчоғига оловини ёқишганман.
Кириш юиб, гиламини қоқишганман,
Мени об кет, жоним болам, мени об кет.

Қариб, болаларга ўхшаб қоларкансан,
Бир ширин сўз билан яшнаб қоларкансан.
Бир ёмон гап билан қақшаб қоларкансан,
Мени об кет, жоним болам, мени об кет.

Уйда яна мендай “эски” чолим ҳам бор,
Ўлимтикка уч-тўрт тугун молим ҳам бор.
Қон босимга икки халта дорим ҳам бор,
Мени об кет, жоним болам, мени об кет.

Қувват кетди қўлим ишга келмай қолди,
Вужудимдан дарду касал кетмай қолди.
Ноз-фироғим чолимгаям ўтмай қолди,
Мени об кет, жоним болам, мени об кет.

Эшитгандим эскига ҳам бор харидор,
Ишлаб турар эмиш музей деган бозор.
Ўша ёққа чолим билан бизни об бор,
Мени об кет, жоним болам, мени об кет.

Кексамизу, аслида, бой табақамиз,
Ўзимизга етиб ортар нафақамиз.
Фақат чаққон бир дастёрга зориқамиз,
Мени об кет, жоним болам, мени об кет.

Музейингда ош-овқатга дастёр борми?
Иссиқ-совуқлиги қандай, кенгми, торми?
Келинлар зап билмас экан у бозорни,
Мени об кет, жоним болам, мени об кет.

Билганида олиб бориб сотар эди,
Қулоғи тинч, мазза қилиб ётар эди.

Эсим курсин, бизни ким ҳам олар эди,
Мени об кет, жоним болам, мени об кет.

Уйимиздан биз “йўқолиб” қолган куни,
Ўғлим дарров келинимдан кўрар буни,
Ажаб бўлсин, бир кўрқитиб қўяй уни
Мени об кет, жоним болам, мени об кет.

Музейдаги ҳамма нарса эмиш — санъат,
Бўлар эдик биз ҳам тирик экспонат,
Кўргазмалар бўлса хорижтаям жўнат,
Мени об кет, жоним болам, мени об кет.

Қора атлас кўйлагимни кийволаман,
Тасбеҳимни мунчоқ қилиб илволаман.
Инглизча уч-тўрт сўзни билволаман,
Мени об кет, жоним болам, мени об кет.

Чолим ҳам-чи, кийиб олса дўппи, яктак,
Беқасам тўн билан бўлар куёвлардек,
Кўриб қўйсин дунё, қандай бўлар ўзбек,
Мени об кет, жоним болам, мени об кет.

Меҳмонларга чой қуйиб, нон тузатаман,
Рўмолимни учин тишлаб узатаман.
Таъзим билан “бай-бай” дея кузатаман
Мени об кет, жоним болам, мени об кет.

Суҳбатимиз роса қизиб турган эди,
Уйдан аскиячи чолим чиқиб келди,
Не гаплигин эшитди-ю, дарров деди:
Мени об кет, жоним болам, мени об кет.

Яшайвериб шу эси йўқ кампир билан,
Эллик беш йил бўлмай, дарров зерикдим ман,
Тек қўймайди ўз ҳолига келинни ҳам,
Мени об кет, жоним болам, мени об кет.

Чол тушмагур, мендан нолиб жовраб кетди,
Эски олар йигитниям овраб кетди.
У шўрликнинг калласиям говлаб кетди,
Мени об кет, жоним болам, мени об кет.

Дедим: — Тўғри айтди чолим, ўзим-инжиқ,
Нолидимми, демак, фикрим эмас тиниқ.
Шукур қилиш ўрнига, бу нима қилиқ?
“Мени об кет, жоним болам, мени об кет”.

Келиним ҳам, омон бўлсин, ўзимга мос,
Фақат қариб кўнглим ўксиб қолгани рост.
Онанг гир-гир ҳазиллашиб айтдим, холос!
Мени об кет, жоним болам, мени об кет.

Йнгит қараб турди бизга ҳайрон бўлиб,
Чиқиб кетди қопин ушлаб туриб-туриб.
Орқасидан эргашидик биз кулиб-кулиб,
Мени об кет, жоним болам, мени об кет.

Дедим: Сенга холанг чўри, қайт орқангга,
Келинчаклик либосларим берай сенга,
Адрас кўйлак, гижим рўмол, бахмал нимча,
Шуни об кет, жоним болам, шуни об кет.

Сандигимда ўзим тиккан палагим бор,
Бўз атласдан чол об берган кўйлагим бор,

Мис қумғону чиLOBчину эски фанор,
Шуни об кет, жоним болам, шуни об кет.

Палагимнинг ипаклари турли-туман,
Инсон қўли тикканига бордур гумон,
Келди ҳунарманд қадрига етар замон,
Шуни об кет, жоним болам, шуни об кет.

Ёзиб қўйгин музейингга топиб бир жой:
“Буни ҳадя қилди холам Марҳабоой,
Бу буюмлар дунёларга берсин чирой
Шу ни об кет, жоним болам, шуни об кет.

Айланайин, қошу кўзи кулган, болам,
Рўзгорим деб, тарихим, деб юрган болам,
Дуойим бор: “омон бўлсин юрту олам!”
Шуни об кет, жоним болам, шуни об кет.

АЗА УЧ КУН

Дедим, тўплаб яқинларим,
Унутманг бу айтганларим
Агар ўлсам азизларим —
Аза уч кун.

Чунки, пайғамбар айтганлар,
Уч бармоғин кўрсатганлар:
“Мўмин одам ўлса агар,
Аза уч кун”.

Баҳурмати шу уч бармоқ,
Саккиз бўғин, уч пок тирноқ
Ҳақ расули билгувчи роқ —
“Аза уч кун”.

Мусулмонман, деганларга,
Ҳидоятга келганларга,
Маҳшар ғамин еганларга —
“Аза уч кун”.

Мақтаб-мақтаб, йиғлаш ёмон,
Кўз ёш — раҳмат, сўзлаш ёмон,
Эшитсин бор мулки жаҳон —
“Аза уч кун”.

Бир яқиним келиб қолса,
Овоз қўйиб, йиғи солса,
Насиҳат қил, агар олса —
“Аза уч кун”.

Иўқса уйдан ҳайдаб секин,
“Бугун — аза, тўймас”, дегин,
Куйчи ҳофиз шартмас, дегин —
“Аза уч кун”.

Қизим деди: — Эй, онажон,
Кайвонилар* феъли ёмон,
Десак, қилишар тошбўрон —
“Аза уч кун”.

Дедим: — Билиб мусибатни
Келса кўрсат ушбу хатни,
Ўқисин бу васиятни —
“Аза уч кун”.

Бир саҳиҳ ҳикматни тиклаб,
Жабру-жафо кўрсанг шараф,
Ва ҳаттоки ўлсанг шараф —
“Аза уч кун”.

Расуллилоҳ рўзимаҳшар:
“Биздан эмассиз”, десалар,
Не қиласиз, кайвонилар? —
“Аза уч кун”.

Келинларим йиглашмаса,
Ўғилларим пул сочмаса,
Маломатлар қилманг яна!
“Аза уч кун”.

Янгиликлар қўшманг динга,
Ёлгон айланмасин чинга
Жаннат керак бўлса сизга —
“Аза уч кун”.

*Кайвонилар — ё дунёвий ё ухровий илми йўқ, маросимларни бошқаришни яхши кўралиган баъзи бидъатчи аёллар.

Тўртинчи кун — қасди риё,
Илмсизлик, тарки зиё,
Яратгандан қилинг ҳаё
“Аза уч кун”.

“Қирқ”, “Йигирма”, “Етти” — бидъат,
“Дод-вой, кетти-кетти!” — бидъат
Бузилмасин фарзу суннат
“Аза уч кун”.

Қўшнилардан суву таом,
Уч кунгача этсин давом,
Бу пайғамбар айтган калом —
“Аза уч кун”.

Куйинмангиз жон кетди, деб
Орқасидан мол кетди, деб
Мусибатга берманглар зеб
“Аза уч кун”.

Тўртинчи кун қилиб ош-сув,
Денг: “Етти”, “Қирқ”, йилиям — шу,
Ҳайит, қовун, гулиям — шу
“Аза уч кун”.

Майли бўлсин тўй, маросим,
Гуноҳ-риё, “хўжакўрсин”,
Ҳамма ишда меъёр бўлсин
“Аза уч кун”.

Азадорга осон қилинг,
У эмас, сиз эҳсон қилинг,
Олимлардан сўраб билинг
“Аза уч кун”.

Пайғамбарни севсанг агар,
Айтганини қил-да, занғар
Элга келтирмагин зарар
“Аза уч кун”.

Фамли уйда егандан ош,
Солсанг яхши оғзингга тош,
Тур, Марҳабо, уйингга шош
“Аза уч кун”.

БИДЪАТЧИНИНГ ҲАСРАТИ

*“...Баъзи жойларда ўлим ва тўй маросимлари ким
ўзарга қилинаётгани, исроф ва бидъатчилик ҳалигача
давом этиб келаётгани кишини ранжитади”.*

(рўзнома хабарларидан)

Бир йил ётиб, ўтган кун охир,
Қазо қилди Холида кампир,
Йиғламади қизи, бетаъсир,
Азада ҳам маза қолмади.

Ўзин уриб, “дод-вой”, деб роса
Кўрсатилмасмиди томоша,
Зерикарли бўлди хулоса,
Азада ҳам маза қолмади.

Жавраб бердим юрагим тўлиб:
Келдингизми бир шолғом кўмиб?
“Йиғламайсизларми жўр бўлиб?
Азада ҳам маза қолмади”.

Қизи айтди: — “Юриб дўмма-дўм,
Шарт қўйиб кетди маҳаллаком,
Деди: — Меъёр билан ўлик кўм!”
Азада ҳам маза қолмади.

Йиғлаб-йиғлаб ўкириш йўқмиш,
Пул сарф қилиб тўкилиш йўқмиш,
Лақиллашиб ўтириш йўқмиш,
Азада ҳам маза қолмади.

Бурун уйдан чиқса бир ўлик,
Қилар эдик ҳолвайтархўрлик,
Ширк, исрофмиш бу не кўргилик
Азада ҳам маза қолмади.

“Қирқ”, “йигирма” йўқмиш майитга
Одам йиғма, депти, ҳайитга,
Шуми энди ҳурмат ўликка?
Азада ҳам маза қолмади.

Дедим: — Ота бобонг урфин қил,
Ўлсам “йигирма”-ю, “қирқ”им қил,
Эрим деди: — Бидъат бу ахир,
Азада ҳам маза қолмади.

Расулиллоҳ деганлар: “Аза
Уч кун, уч кун билдир таъзия”
— Одамлар кулса-чи, ё, тавба!
Азада ҳам маза қолмади.

Уч кунгача осма дер, қозон
Чиқиб турсин қўшни дастурхон,
Бу ҳадисмиш — тасдиғи Куръон
Азада ҳам маза қолмади.

Дедим: — Ўлсам ҳолвайтар бўлсин,
Уйим доду-вой билан тўлсин,
Кечга арвоҳнома ўқилсин —
Азада ҳам маза қолмади.

“Уч”, “етти”мга, албатта қўй сўй,
Писта, бодом, банангача қўй,
“Қирқ”им куни бўлиб кетсин тўй,
Азада ҳам маза қолмади.

Болам деди: — Яхши сўз сўзланг,
Иймон билан кетишни ўйланг,
Расул шафоатини кўзланг,
Азада ҳам маза қолмади.

Ўғлимга ҳам уриб бердим дўқ:
— Пайғабаринг билан ишим йўқ
Маросим қил, кўнглим бўлсин тўқ,
Азада ҳам маза қолмади.

Бир йилгача роҳатни унут,
Онанг учун йиғла, қонлар ют,
Уч ҳайитда одам чорла, кут,
Азада ҳам маза қолмади.

Қор ёққанда “қор ёғди” қилгин,
“Ёмғир ёғди”, “дўл ёғди” қилгин,
Чўнтагингдан “пул ёғди” қилгин —
Азада ҳам маза қолмади.

Йилим куни “йил”, деб бергин ош,
Гул очилса “гул”, деб бергин ош,
Қабримга қўй қора мрамор тош
Азада ҳам маза қолмади.

Бола-чақанг оч қолса қолсин,
Аммо менга қилгин маросим
Бузилмасин урф, қоида, расм
Азада ҳам маза қолмади.

Бино қўйиб, аза, ўлимга,
Ҳайкалимни ясат ҳовлимга
Шағам ушлатиб қўй қўлимга —
Азада ҳам маза қолмади.

Эрим деди: — Ҳайкал остига
Ёздирамиз “Бу бир мушрика
Маросимни севарди жуда”
Азада ҳам маза қолмади.

Ўқимаган, беамал, бенур,
Бидъат ташиб юрарди нуқул,
“Биздан эмас”, дер, энди Расул,
Азада ҳам маза қолмади.

Олим: “Қилма”, деса қиларди,
“Қил” деганин, ўзи биларди,
Битта машҳур сўзи бўларди:
“Азада ҳам маза қолмади”.

Азага ҳам тўйди ниҳоят,
Қолди ундан шу арз, шикоят:
Ибрат олсанг, Марҳабо шояд,
“Азада ҳам маза қолмади”.

ИККИ МАРСИЯ

Қадрдонларимиз Пўлатхон опа ва Фозилжон аканинг фарзанди Шоирахонга марсияси

Қизим, боғларимга сиғмаган чечак,
Ўн тўққиз баҳор биз тинглаган эртак,
Энди жаннатларда бўлгин келинчак,
Шоирахон қизим, сени соғиндим.

Қандай ярашардинг онанг бағрига?
Олтин кўмгандекман ернинг қаърига
Сиғмам Андижоннинг кўчаларига
Шоирахон қизим, сени соғиндим.

Тушимда бўлса ҳам кўргим келади,
Сочларингни силаб қўйгим келади,
Бағримга бир босиб тўйгим келади,
Шоирахон қизим, сени соғиндим.

Ҳар гал дастурхонга келганида ош,
Лабим тамшанару кўзларимда ёш,
Ногоҳ осмонимдан йўқолган Куёш,
Шоирахон қизим, сени соғиндим.

Жаннатда хурлардир дугонанг сенинг,
Фаришталар балки парвонанг сенинг.
Бунда отанг бўлди девонанг сенинг,
Шоирахон, қизим, сени соғиндим.

Чунтагимдан тушиб қолган гавҳарим,
Димоғимдан кетган мушкианбарим,
Умидим, бойлигим, олтиним, зарим,
Шорахон қизим, сени соғиндим.

Онанг соғинчига чидолмай гир-гир,
Йиғлаб райҳонларни қучоқлар бир-бир,
Мен эсам ҳеч ердан тополмам ҳузур,
Шоирахон қизим, сени соғиндим.

Нима деб юпатай, ўзимни болам,
Нима қилсам тарқар юракдаги ғам?
Сенсиз зулмат бўлиб кетди бу олам,
Шоирахон қизим, сени соғиндим.

Тўй қилмай эгангга топширдим сени,
Сеп қилмай бошимдан оширдим сени,
Ўлмадинг, қалбимга яширдим сени —
Шоирахон қизим, сени соғиндим.

Чўмилиб юраман кўзим ёшига
Талпиниб тураман мазор бошига
Юзларимни босиб қабринг тошига,
Шоирахон қизим, сени соғиндим.

**Авазбек ҳожи отанинг
Аъзамжонга марсияси**

Қайдасан, жоним болам, Аъзамжон?
Соғиниб кетдим бирам, Аъзамжон.
Топмадим бағримга бир босай десам,
Тўлди кўнглимга алам, Аъзамжон.

Мен ўғил кўрганда қанча шод эдим,
Дўстларимга ош едирдим, ош едим,
Бўйиму кўнглим ўсиб, обод эдим.
Кўзим энди нега нам, Аъзамжон?

Бешигинг бошида Куръони Карим,
Сен билан келди менинг омадларим,
Яхши бўлди ишларим, одатларим,
Айланай, қутлуғ қадам Аъзамжон.

Мўйлабинг ҳам қолган эрди кўриниб,
Турган эрдинг орзуларга кўмилиб,
Юрган эдим бўйларингга суюниб,
Кўзларимдан ўчди шаъм, Аъзамжон.

Гилдиракнинг остида қолди танинг,
Бор экан танингда ҳали жон санинг.
Сўнгги марта “дадажон”, деб инградинг,
Сен-ла жон бердим менам, Аъзамжон.

Сени босган ўша номард мастмиди?
Сени ташлаб қочди, шунча пастмиди?

Бағрига босса олиб, бўлмасмиди?
Одам эрдинг-ку сенам, Аъзамжон.

Уйда бўш ўрнинг сенинг билинадур,
Онажонинг юраги тилинадур,
Ош қилиб, жиззасини илинадур.
“Дод!”, демай бўлмас шу дам, Аъзамжон.

Қучсанг эрди кунда тушимга кириб,
Қолсанг эрди кипригимга илиниб,
Ҳеч турулмам энди сени соғиниб —
Ёзгани ожиз қалам, Аъзамжон.

ЎН ҚАТОР БАЙТ ТАРИХИ

Болаларимиз ёш, Тошкентда яшаймиз, жигарлар, ота-оналаримиз Қувада туришади. Бир гал уларни кўргани келаяпмизу, кечроқ йўлга тушдик. Турмуш ўртоғим Абдулхай аканинг Фарғона шаҳрида дўстлари жуда кўп эди. Ўша куни Юсуф ака деган дўстлари “Бизникида меҳмон бўлиб, кейин кетасизлар”, деб тайинлаган экан. Соат 9 ларда уларнинг хонадонига кириб келдик. Машинамизни ҳам ичкарига қўйдик, ош-нондан кейин, ўз ётоғларига жой қилиб беришди. Яна: “Биз ишга эртароқ кетамиз, сизлар йўлдан ҳориб келгансиз, яхши дам олиб, эрталаб кетаётганингизда калитни қўшнига ташлаб кетаверинглар” дейишди.

Эрталаб, Юсуф аканинг уйларидан чиқиб кетаётганимизда Абдулхай ака мезбонларнинг уй телефонидан Тошкентга қўнғироқ қилдилар. Менга шундоқ чиқиб кетиш ноқулай бўлди (у пайтлар қўл телефони йўқ. Шаҳарлараро қўнғироқлар ўн баробар қиммат бўларди). Қўнғироқни биз қилдик, эртага тўлов қоғози келади. Ҳам уйларида тунаб, ҳам анча пулга туширсагу бир оғиз индамай кетсак, ноқулай, албатта. Абдулхай ака машиналарини юргизиб чиққунларича ўн қатор шеър ёзиб телефон гўшаги тагига бостириб қўйдим. Ўша пайтда Юсуф ака бозорком, аёллари Ойшахон ЦУМда ишлардилар. Тошкентнинг эски номи Шош ва Фарғонанинг қадимги номи Сим деб ҳам аталарди.

Мана ўша шеър:

Йўл азоби бўлди тоқат айладик,
Хонангизда хобироҳат айладик,
Ўн баробар қимматига “сим қоқиб”,
Киссангизга кони офат айладик!
Сўнг дуо қилдик: “Кўпайсин пат-сўми,
Ҳам кўшилсин ҳовлисига дўм-пўми,
Минг шукурки, бирига ЦУМ корхона,
Бири савдо растасин бозоркоми”,
Бу каломни таъзим айлаб айтдилар,
Шош ила Сим йўлидаги “дайди”лар.

ЧЎНТАГИ БОР ДАРАХТЛАР

Ишдан келсам ҳовли бетартиб,
Худди уйда келиним йўқдай.
Дадамизга мурожаат қилдим
Эшиттириб келинга атай:

— Дадаси-чи, энди бозордан
Оёғи бор супурги олинг,
Қолиб кетса йўлакда дарров
Топиб олсин ўзи ўз жойин.

— Нима гап? — деб, дадаси ҳайрон,
Жинниликка солдим ўзимни.
“Ҳазил” деган ишора билан
Қисиб қўйдим унга кўзимни.

— Олимлар ҳам топа қолмади,
Чўнтак, қўллик дарахт навини
Кунда икки марта супуриб
Чарчаяпти келин ҳовлини.

Ҳар дарахт ўз баргини териб,
Чўнтагига йиғиб юарди.
Уялмасдик меҳмон келса ҳам,
Ҳовлимиз ҳам тоза турарди.

Газ плитам эскирди, чоғи
Қачон кўрсам бир қарич олов,
Чой қайнатиб бўлгандан кейин
Ўзи ўчса бўларди дарров.

Ақллигин келтириб беринг,
Олов пойлаб утар тун-куним
Ҳали учир, ҳали пасайтир,
Чарчайди-да, шўрлик, келиним.

Ҳисоблагич бу ёгда “ғир-ғир”,
Пулингизни ёзиб ётибди,
Тежамасак бўлмас, уч уйни
Уша олов иситётибди.

Қумғон бўлмай ҳар нарса бўлсин,
Артиб ололмайди юзини,
Чой қайнатиб, сув ташийди-ю
Чўмилтиролмайди ўзини.

Ювиб қўй, деб, қараб туради.
Келинимга шунча иш камми?
Ўн йил ювдим, овора бўпти,
Кутаётган бўлса у мени.

Жўмраклардан тўхтамайди сув.
Жон дадаси, увол-ку, кўринг.
Бу эси паст жўмракни олиб.
Эслигидан қўйдириб беринг.

“Сувни тежанг сой бўйида ҳам”,
Дейилганин яхши биламиз
“Ҳар томчига жавоб бер”, деса.
Охиратда нима қиламиз?

Хўжайин дер: — Дўкон қаерда?
Дедим: — Уни топасиз осон.
“Нодонларга доно жиҳозлар”
Деб устига ёзилган дўкон.

Излаб чиқиб кетди хўжайин,
Топдими, топмади, ким билсин,
Олов ўчди, чойнак ювилди,
Менинг гапим топди эгасин.

Бақир-чақир, қовоқ-тумшук йўқ,
Марҳабога шу усул қулай.
Илонни ҳам индан чиқарган,
Ширин сўздан ўзим ўргилай.

ХҲП БҮЛАДИ, КЕЛИНПОШШО!

Ёшим етди етмишга ҳам,
Тайёр тураи кетмишга ҳам,
Дейман келин не деса ҳам —
“Хўп бўлади, келинпошшо!”

Гапим кесмас ўтди вақтим,
Сарғайди умр дарахтим,
Партим қолди, кетиб шартим,
Хўп бўлади, келинпошшо!

Энди гоҳ-гоҳ ўргатсам иш,
Пешонаси бўлар тириш,
Дейди: — Сизлар энди ўтмиш
— Хўп бўлади, келинпошшо!

Аралашгим келар яна:
— Ундай қилма, бундай қилма.
Дейди: — Вой-ей, сизга нима?
— Хўп бўлади, келинпошшо!

Дейман: — Овқат еса гўдак,
Олдига тутинг ошхўрак.
Сапчишади: — Нега керак?
— Хўп бўлади, келинпошшо!

Дейди: — Бошим бўлар гаранг,
Меҳмон кутсам аралашманг,
Ошхонада ўралашманг,
— Хўп бўлади, келинпошшо!

Дейман: — Қўл ювгани бешак,
Чилобчину қумғон керак.

Дейди: — Нега? Ана, жўмрак,
— Хўп бўлади, келинпошшо!

Дейман: — Чилобчин, офтоба —
Жўмрагингга катта дода,

Дейди: — Ҳозир жўмрак мода,
— Хўп бўлади, келинпошшо!

Энди “устоз”, деймиз сизни,
Бизлар меҳмон кўрибмизми?!

“Хўп” демасак ўлибмизми?!
— Хўп бўлади, келинпошшо!

Тортишиб қолсам сиз билан,
Сиқилмасин ўғилгинам,
Боғлаб қўйинг, тилимни ҳам,
— Хўп бўлади, келинпошшо!

Иложим йўқ, боқувчим Сиз,
Гоҳ силтаб, гоҳ қоқувчим Сиз,
Чироғимни ёқувчим Сиз,
— Хўп бўлади, келинпошшо!

Куним битиб, бир кун ўлсам,
Арвоҳга айланиб келсам,
“Кет!” десангиз, дер Руҳим ҳам:
— Хўп бўлади, келинпошшо!

ҚИНҒИР ҚОВУРҒА

Жирракироқ чиқди келиним,
Гүзал, аммо, бефаросатроқ.
Олти йилда икки ўғилни
Туғиб берди ўша “қўғирчоқ”.

Кириб келса, эри кўчадан,
“Менга қаранг”, деб бошлайди гап.
Муаммосин айтиб, боламнинг
Ўнг феълини қилворади чап.

Дейди: “Памперс дегандим, қани?”
“Ошхонамдан оқаяпти сув”.
Ишдан чарчаб келган эрига,
Ассалому алайкуми — шу.

Куюнади ўғлим: — Бу хотин,
Қанот эмас, кишан-ку эрга,
Тўққизимни ўттиз қиларди,
Доно бир қиз тушганда менга.

Ёмон эмас топиш-тутишим,
Касбим яхши, икки жойда иш,
Мен: “уй олай”, десам, хонимнинг
Хоббийлари — дўкон айланиш.

Дейман: — Сиқилмагин, жон болам.
Ёш-да, эси кириб қолади.

Шундай бўлган билан, озода,
Кирни оппоқ қилиб ювади.

Дазмол босса, кўйлакларингга,
Тикка турар таёқдек бўлиб,
Иллатини гапиравермай,
Хислатин ҳам қувонгин кўриб.

Болаларинг, уйинг чиннидай,
Ўзи яхши кўради сени,
Ҳамма уйда гиди-пиди бор,
Рўзгорчилик экан-да энди.

Ўғлим дейди: — Тўрт кун бўлган йўқ,
Об келдим кирсовуну кукун.
Ўн минг сўмлик нарсга тугапти,
Оппоқ қилиб ювгани қурсин.

Тежаб-тергаб ишлатса шуни,
Узоқроққа етадими, а?
Пулинг борми, йўғми, иши йўқ,
Обкебберинг, деяпти яна.

Ҳар соатда қилиб қўнғироқ,
Сўрайди: — Сиз ҳозир қаерда?
Азбаройи бўғилганимдан,
Дейман: — Ойшахолангникида.

Яна айтар муаммо, ташвиш,
Чиқим қилмаган кун — ўларкан.
Дейман: — Оддий қурувчигамас,
Бизнесменга тегсанг бўларкан.

“Апп-чшу!”, деб қўйса болалар,
Дори билан тулар ич-эти.
“Пуф”, десангиз, шамоллашяпти,
Расво бўлди иммунитети.

Тортмасида уч халта дори,
Тегиб кетди, тўғриси, жонга
Ойда миллион топганимда ҳам,
Ярми кетар дори-дармонга.

Икки ёшли болага “памперс”,
Ташланади могор босган нон.
Онажон-чи, бу хотин билан,
Бирим икки бўлиши гумон.

— Эсиз болам, дейман, ичимда,
Роботсан-да пул топадиган,
Малайликка, сени мана шу
Бетаъсирга туққан эканман.

Қани эрга ғамхўрлик, ҳурмат?
Нодон келин, ўқимайсан-да.
Ўттиз аёл тўғри келаркан,
Ҳисобланса, битта эркакка.

Ўйлайсанки, ўғилларинг бор,
Туғиб, эрни “босиб” оласан,
Ширин сўзлаб, кўнглин олмасанг.
Бир кун ундан қуруқ қоласан.

“Болам бор”, деб ўтирмас эркак,
Топталганда ғурур, ҳурмати,
Рўзғоридан қўяди батанд,
Ҳаловату қадр-қимматин.

Кўрмаганман ҳаёт китобин,
Ўқиб ёки тинглаб эртакни,
“Болалар, деб шу аёл билан,
Ўтдим”, деган бирон эркакни.

Оналарга айтсам: қизларга,
Илму урфон, касбу ҳунардек,
Муомала санъатини ҳам,
Эринмасдан ўргатиш керак.

Тарбиялаш керак уларни,
Кўчабопмас, рўзғорбоп қилиб,
Улғайсинлар, исроф нима-ю,
Тежамкорлик нелигин билиб.

Ўғлим дейди: — Калтаклаб турсам,
Ўзин ўнглаб олармиди сал,
Дейман: — Ҳай-ҳай, болам, аёлга
Кўл кўтарма, гапирма дағал.

Қандай гўзал хотининг бор-а!
Кўзларини қарагин буни,
Қимирласа чирой чиқади,
Қандай ургинг келади шуни?

Жоним, болам, бундай аёлга,
Қилиш керак нозик сиёсат.
Ширин сўзлаб, топган пулингнинг
Фақат ўндан бирини кўрсат.

Айбин айтиш ўрнига мақта,
Ўзида йўқ хислатин гапир.
“Доногинам”, “тежамкорим”, де
Ширин сўзинг билан қил асир.

Дегин: “Менинг ақдли гулим,
Тулар бору йўғимга кўниб,
Шунинг учун яшайман сени,
Меҳру муҳаббатимга кўмиб”.

Жоним болам, бир гап айтайми?
Аёл — Момо Ҳавонинг насли.
Билсанг, ҳамма хотинлар қинғир
Қовургадан яралган асли.

Оллоҳ лойдан ясаб Одамни,
Жон киргизиб қўйса танига,
Одам ёлғиз зерикётганмиш,
Шерик яшаш керак ёнига.

У Одамни ухлатиб қўйиб,
Олиб қинғир қовурғасидан,
“Ҳаво”, дея атаб номини
Ясаб қўйипти бир нозик тан.

Ўғлим деди: — Эсиз, тўғрироқ
Қовургадан ясалганида...
Дедим: — Тўғри қовурға борми,
Жоним болам, инсон танида?

Муроса қил, алдаб йўлга сол,
Бир кун гапинг таъсир қилади,
У ўзининг қинғир қовурғанг,
“Тўғрилайман” десанг, синади.

Ўғлим деди: — Сиз ҳам аёл-ку,
Яшардингиз йўғни йўриқлаб,
Дердингиз: “Гап айтма отангга,
Ўзи ишдан келади чарчаб”.

— Уйда не йўқ? деб сўрасалар,
Айтардингиз: — Ҳамма нарса бор,
Музлаткичнинг бўшлигин кўриб,
Қилиб келар эдилар бозор.

Дер эдингиз: “Яланг ҳовлини!
Ҳамма кийсин тоза либосин.
Ишдан келиб қолса отангиз,
Уйда хунук нарса кўрмасин”.

Ҳоким эмас, министр эмас,
Оддий ишчи эди отамиз.
Бино қўйиб, уни бизларга,
Пошшо қилиб кўрсатардингиз.

Овқатингиз гўштсиз бўлса ҳам,
Кузларингиз кулиб турарди.
Уйда тинчи бор учун, отам
Кўчада “бек” бўлиб юрарди.

Онасининг муомаласидан
Болаларим улғайгач, бешак,
Мени “бизнинг отамиз эмас,
Қулимиз”, деб ўйласа керак!

Дедим: — Ўғлим, унақа дема,
Исроф қилса, ранжитса сени
Ҳисоб куни, ҳар иши учун,
Ўзи жавоб беради энди.

Сен, мен бўлиб, юмшоқлик билан,
Уқтирамиз ҳуқуқу бурчин.
Болаларинг етим бўлмасин,
Онасининг хатоси учун.

Абадий, чин ҳаёт олдинда,
Ўйлаб қўйдим бир қизиқ тадбир,
Хотинингга айтма, бери кел,
Қулогингга айтаман бир сир.

Ўнгламаса ўзидан кўрсин,
Айтди-қўйди, демагин, онам,
Эсон-омон жаннатга кирсак,
Бошқа уйлаб қўяман, болам.

Доно ўғлим, бир хўрсинди-ю,
Ҳазилимни тушуниб кулди,
Шукур, жиндек табассум билан,
Тоғдай ташвиш нўхотдек бўлди.

ТЕЛЕФОНДАГИ СУҲБАТ

Қизим қилди қўнғироқ,
Овозида ҳаяжон.

Деди: — Сизни кўришга
Бормоқчийдим, онажон.

Кеча ўтсам бўларди.
Ўғлимнинг мазаси йўқ,
Синдирибди қўлини,
Биласиз-ку, ўзи шўх.

“Қарасанг бўлмасмиди?!”
Деб уришди дадаси,
Бир нарса бўлса, менга
Ёпишади ҳаммаси.

“Бепарвосиз” деб роса,
Жаврадилар қайнонам.
Яхши ҳам дам олишга,
Кетгандилар қайнотам.

Овсиним ҳам, туғдим деб,
Қўлин урмайди ишга,
Супир, сидир, кир, овқат,
Кўмилганман юмушга.

Ён қўшним эримни бир,
Аёл билан кўрипти,
Шу кунларда ўзи ҳам
Бошқачароқ юрипти.

Оғрияпти симиллаб,
Негадир чап курагим,
Бирон дори ичсамми,
Санчияпти юрагим.

Кейинги ҳафталарга,
Бир оз бўшаб қоламан,
Болаларни боғчадан
Оламану бораман.

Бир халта олма, узум,
Пишираман қатлама,
Анжир олиб борайми?
Нима ейсиз, айтинг-да.

Энди қон босимингиз,
Ошмай қолди яхшиям.
Мол ёғи, қуйруқ ёғин
Еманг энди астиям.

Дедим: — Қон босим ҳайвон
ёғидан ҳам ошади,
Болаларнинг ўй, ташвиш,
Доғидан ҳам ошади.

Овозингни танибоқ,
Дори ичиб олгандим,
Бир ғамни айтмасайди
Деб ташвишда қолгандим.

Деди: — Қилиб берайми,
Ёғсиз гўштдан чучвара?
Қатиқ, кўкатлар солиб,
Ичиб олардингиз-да.

Шодлик элексири бор,
Дейдилар шоколадда.
Есангиз олиб борай,
Яхшисидан бир халта.

Дедим: — Шоколадингдан,
Ҳар кун олиб е ўзинг,
Қайнонангга, эрингга,
Кулиб турсин юз-кўзинг,

Ташвишингни уйингга,
Кўмиб келгин, жон қизим,
Менинг олдимга фақат
Кулиб келгин, жон қизим.

Қайнонангнинг самимий
Саломини олиб кел.
Эрингнинг фақат ширин,
Каломини олиб кел.

Ёмонлаб келсанг, мен ҳам
Ёмон кўриб қоламан,
Учрашганда уларга,
Қовоқ солиб оламан.

Яна ўзингга қийин,
Ниналарин санчишар,
Сени бир чивин чақса,
Менинг жоним ачишар.

Болаларинг ҳақида ҳам,
Эшитай яхши хабар,
Йиқилмасин, синмасин,
Ўзинг ҳам бўлма касал.

Эринггаям куюнма,
Фамдан сулади юрак,
Ўзингни эҳтиёт қил,
Эрга соғ хотин керак.

Жон болам, жигарғушам,
Қилгин сабру қаноат,
Келгин бизникига ҳам,
Эринг берса ижозат.

Бир ёзилиб кетасан,
Марҳабо ҳам келади.
У шеър айтса, кеннойинг
Ўйин тушиб беради.

Бизнинг уйда яшаш йўқ,
Кенг дунёни тор қилиб,
Қўшиқ айтиб бераман,
Ўқлоғни “дотор” қилиб.

Халта-палта кўтарма,
Суюнсин десанг, онам
Юрагингни тўлдириб
Кувонч олиб кел, болам.

АЛЛО, АЛЛО, ОЙИЖОН

Гулдастанинг ўрнига,
Телефон тутиб қўлга,
Келин келди қўшнига —
“Алло, алло, ойижон!”

Ҳатто никоҳ чоғида,
Эрининг қучоғида,
Телефони қулоғида —
“Алло, алло, ойижон!”

Юваётган кир қоб кетар,
Ош тагига об кетар,
Соат-соат гап сотар, —
“Алло, алло, ойижон!”

Ётганиниям айтар,
Турганиниям айтар,
Юрганиниям айтар, —
“Алло, алло, ойижон!”

— Аксирдим, соғлиқ тиланг,
Эснадим, кинна силанг,
Гап тўхтамасин, уланг —
“Алло, алло, ойижон!”

Қайинотам майда гап,
Қайин оғам беадаб,
Энсам қотади қараб, —
“Алло, алло, ойижон!”

Қайнсинглим тергаб, денг
Қилади гижинг-гижинг,
Шу ўлгурга эр топинг, —
“Алло, алло, ойижон!”

Менга кундошми, овсин?
Куяди, худо олсин.
Тезроқ уйдан йўқолсин —
“Алло, алло, ойижон!”

Сизда — ош, бизда — шўрва,
Қорним тўйяпти зўрға.
Мунча пешонам шўр-а? —
“Алло, алло, ойижон!”

Вой, кўнглим айнияпти
Ҳомилага ўхшаяпти,
“Гуллаяпти, тугяпти” —
“Алло, алло, ойижон!”

Онаси дер: “Уйга чоп,
Қилиб бераман кабоб”.
Бу — онадан келган гап —
“Алло, алло, ойижон!”

Гўё бошқа иши йўқ,
Ҳой, дейдиган киши йўқ,
Уриб бергим келар дўқ, —
“Алло, алло, ойижон!”

Эрга тегдингми ахир,
Тиниб ўтир бетаъсир
Ҳар куни “висир-висир” —
“Алло, алло, ойижон!”

Ковламасдан кирини,
Сақла шу уй сирини,
Кесгим келар тилини —
“Алло, алло, ойижон!”

“Алло!” деб ўтар куни,
“Алло!” деб ўтар туни,
Зерикмагани буни —
“Алло, алло, ойижон!”

Очиб сиру асрорин,
Каму кўст, йўғу борин,
Алҳол бузди рўзгорин —
“Алло, алло, ойижон!”

Сўнгги марта қоқди “сим”:
— Эрим берди жавобим.
Онажониси гунг, жим —
“Алло, алло, ойижо-о-о-н!”

БИЛЛУР ГУЛДОН

Ишдан келса Боқивой,
Ўгли жавраб турибди,
Йиғлаяпти келини,
Нима бало бўлипти?

Иккисиям жим бўлди,
Кўришиб отасини,
Ўгли гапириб берди
Келинин хатосини:

— Кўрмайсизми, чанг артиб
Роса ишни “дўндирди”,
Онамнинг қимматбаҳо
Гулдонини синдирди.

Ана энди кўрасиз,
Балоларга қолади,
Ҳали онам келсалар
Жонин суғурволади.

Ранги баттар оқариб,
Йиғлар эди келини,
Билади-да молпараст
Қайнонасин феълини.

Боқивойни ғам босди,
Келинчаккаям қийин.
Энди уйда бир катта
Жанжал бўлиши тайин.

Урмаган чоғида ҳам,
Озор бериб кўнглига
Аниқ энди ҳайдаши,
Келинчакни уйига.

Ўйлаб қолди Боқивой:
“Нима қилса бўлади?
Бу қайсар хотин, гапга
Қандай қилиб кўнади?

Ўйлай-ўйлай бошида,
Битта фикр “ялт” этди,
Ёнбошлаб ётган эди,
Ўрнидан туриб кетди.

Келинга деди: — Уйдан
Олиб чиқинг бир дурра
Севиниб деди ўгли:
— Йўли топилди, урра!

— Фикр қилсанг топасан,
Ҳар ишнинг йўриғини,
Тутиб қўйинг дуррага
Гулдоннинг синиғини.

Ойингиз келганида,
Чақираман, келасиз.
Имлайман, тугунчани,
Секин менга берасиз.

Бир пастдан сўнг хотини,
Чаллардан келди эснаб.
Кучиб олди Боқивой,
Уни астойдил йиғлаб.

Деди: — Бормисан, хотин?!
Бир туш кўрибман сирли,
Эрта тонгда сен билан,
Ажрашаман, шекилли.

Менимча, умринг тугаб,
Қазо фурсати етди.
Бултур ўлган дугонанг
Келиб, сени об кетди.

Сақлаш учун жонингни,
Сўймасак ҳам бир жонлиқ.
Яхши кўрган нарсангни
Қилиш керак қурбонлиқ.

Кўзларингни юмиб тур,
Жонинг менга минг тилло.
Тунда яна бошингга,
Кеб турмасин бир бало.

Гулдонни хотинининг
Бошидан айлангириб,
Тугун-пугуни билан
“Синдирди”, ерга уриб.

Деди: — Бу бир садақа,
Жонга жону қонга қон
Сенинг азиз жонингдан
Айлансин биллур гулдон.

Сапчиб тушди хотини:
— Вой дол, менинг гулдони!
У сингунча танимдан
Чиқса бўлмасми жоним.

Синдираман, десангиз,
Идиш топиб келардим,
Ҳовлида турган чинни
Итялоқни берардим.

— Ҳай-ҳай хотин, паст кетма,
Жонинг тенги ўшами,
Қурбонлиққа-я, лойиқ
Қўрасанми ўшани?

Хотини йиглаб деди:
— Туш кўрмай ҳам қолинг сиз,
Юз минг сўмли нарсани
Нима қилиб қўйдингиз?!

— Дугонангда ҳамма айб,
Ўлиб ҳам тинчимоди,
Бировнинг хотинини
Нега олиб кетади?

Бир эркакнинг тушига,
Кирибди аёл бўлиб,
Ётмайдами эркалаб,
Кўксимга бошин қўйиб.

Йўқ! Қайтамга сени ҳам,
Олиб кетса, ардона,
Бировларда тўрт хотин,
Ўзи менда бир дона.

Хотини деди: — Вой, дод,
Ҳайф бўлди, эсизгина
Қандай зўр гулдон эди?!
Қандай яхши эди-я?!

— Нимаси яхши эди,
Айланади ошнангга?
Унга солиб битта гул,
Берганмисан қўшнингга?

Дўсту душманга фақат,
Кўрсатгани олгансан,
Меҳмонларнинг кўзини
Ўйнатгани олгансан.

Хўжакўрсинга қилган,
Ҳар иш номи риёдир.
Риёкорнинг қалби ҳам,
Қабри ҳам беziёдир.

Бева, муҳтож, қўшнига
Ош бермаган косанг ҳам,
Икки пулга қимматдур,
Миллион сўмга олсанг ҳам.

Бобом айтар эдилар,
Бирон буюм синганда:
“Бош кўзингдан садақа,
Умри шунча экан-да!

Чиқаётиб йиқилсанг,
Жаҳл қилма нарвонга,
Яратгандан беамр,
Тикан кирмас товонга.

“Закот билан молингни
Сақла”, деган донолар,
“Садақа-ла жонингни
Сақла”, деган донолар.

Ҳар нарсанинг умри бор
Мангу қолмас ҳеч нарса
Одам ўлиб кетяпти,
Гулдонга нима аза?

Кейинги гал туш кўрсам,
Индамайман, кўрасан,
Садақа ҳам қилмай-да,
Икки кунда ўласан.

Эрсиз хотин кўп, бирин,
Кўз остига оламан.
Йил ошингни ўтказиб,
Шартта уйланволаман.

Шундай бўлса яхшими?
Ранжима сўзларимдан
Ундан кўра “раҳмат”, деб
Ўпиб қўй юзларимдан.

Кириб кетди уйига,
Қўлин силтаб хотини,
Мотамсаро бир ҳолда
Ҳурпайтириб патини.

Боқивой болаларин,
Чақириб, секин деди:
— Гулдоннинг синигини
Йиғиб, йўқотиш энди.

Бузилмасин деб уйинг,
Қолишма деб меҳнатга,
Ўлган бечоралар ҳам,
Қоб кетишди тухматга.

Оллоҳ, ўзинг кечиргин,
Товба, товба, алҳазар!
Қиёматда уларга
Нима дейман, хумпарлар.

Ўғли билан келинин,
Лол қилганди Боқивой,
Артист бўлганида ҳам,
Зўр бўларкан, ҳойнаҳой.

Сақлаб қолди синишдан,
Топиб сулҳнинг йўлини,
Биллурдан ҳам қимматроқ,
Бир инсоннинг кўнглини.

ЭНГ ГҮЗАЛ ҚАРҒИШ

Бир сахройи аёлнинг
Ўгилчаси шўх экан.
Ундан зарар кўрмаган,
Бирон куни йўқ экан.

Қозондаги таомин,
Тегиб қочиб кетаркан.
Мешидаги сувини,
Сегиб қочиб кетаркан.

Қарғар экан боласин,
Қилолмасдан эпини,
Қирқиб қочганида кир
Ёядиган ипини:

“Ҳой, ипимни қирқмагин,
Қалбингга илм тўлгур.
Ҳой, мешимни тешмагин,
Каъбага имом бўлгур!

Сичқон думин кесмагин,
Беозор бўл, тўғри юр,
Ғариб йўлин тўсмагин,
Каъбага имом бўлгур”.

Демас экан: “Жувонмарг”,
“Ҳароми”, “Мараз”, “Ўлгур”,
Битта экан қарғиши:
“Каъбага имом бўлгур!”

Ният кетди, вақт ўтди,
Мисли ел ё шабада,
Шу онанинг, шу ўғли
Имом бўлди Каъбага.

Не-не шоҳу султонлар,
Орқасидан туриб ғоз.
Унга иқтидо қилиб,
Ўқир эдилар намоз.

Дуо-ла шум боладан,
Чиқди бир хуш нафасли
Олим, ҳофиз Қуръон —
Абдурахмон Судайсий.

Назоратда инсоннинг,
Ҳар сўз, ҳар бир нафаси,
Ибрат бўлсин бизга бу
Оллоҳнинг мўъжизаси.

Комил инсон кўрдингми,
Марҳабо, билки улар —
Ота-она, элидан
Дуо олган болалар.

ҒАЛАТИ САНЪАТ

Болангизни қарғаманг,
Дуо қилинг болани.
“Ит”, “Эшак” деб сўкишга,
Ҳаё қилинг, болани.

Расулиллоҳ дердилар,
Юзларидан ёғиб нур:
“Болалар бу — жаннатнинг
Гулу райҳонларидир”.

Тўғри баъзида “Гулу
Райҳон”лар ҳам куйдирар,
Шўхлиги ошиб кетса,
Жонингиздан тўйдирар.

Бобом дерди: “Болани
Сўкмоқ асли эмас эп,
Жаҳлингиз чиқса айтинг:
“Нодон” ёки “Хумпар” деб.

“Бой бўлгур”, “Кўпайгур” денг
Асло деманг “Ўл”, “Лаънат”,
Шуни билиб қўйингки.
Сўкиниш ҳам бир санъат.

Қанийди, пайғамбардай
Сўксангиз, қилсам ҳузур
Ул зот дердилар, сўкса:
“Бурнинг ерга ишқалгур”.

Тилдан чиққан ҳар сўзда,
Маърифат, зиё бўлсин,
Ҳатто сўкишингиз ҳам,
Яхши бир дуо бўлсин.

Ихлос билан қилинган,
Ҳар ниятинг ушалар,
Ҳар сўзга кўкда “Омин!”,
Деб турар фаришталар.

“Ит” десангиз, ит бўлиб,
Ўзингизни қопади,
“Эшак”дан эшак, ҳар ким
Ўз тилидан топади.

Фарзандингиз билан эл
Фахрланиб яшасин,
Иту эшак феъллардан,
Парвардигор асрасин.

Олим, шоир, ҳунарманд,
Полвон бўлсин болалар
Юртга керакли, ҳалол
Инсон бўлсин болалар.

Болангизни сўксангиз,
“Пошшо бўлгур”, деб сўкинг,
“Олим бўлгур”, “Хизрга
Ошно бўлгур”, деб сўкинг.

Оғиздан чиққан ҳар сўз,
Марҳабо, билки, кушод.
Инсон маърифатини
Ўлчайдиган даражот.

ОПАМНИНГ ИТИГА

*“Менда шунча ташвиш, мана бу
итим эса, ётгани ётган”.*

(Сухбатдан)

Тўғрида, ётганинг ётган кун бўйи,
Бир ҳафтадан кейин Наргизнинг тўйи,
Соҳибангда шунинг ташвиши, ўйи,
Нега тек ётасан, опамнинг ити?

Тўй дегани шу-да югур, чоп, улгур,
Ҳали келгани йўқ ётоқ гарнитур,
“Бизга не хизмат?” деб, бир ўрнингдан тур,
Нега тек ётасан, опамнинг ити?

Сув таши, “Ласетти”ларин ювишга,
Дўхтир гаплаш, келинига туғишга,
Қарашвор, поччамга қаср қуришга,
Нега тек ётасан, опамнинг ити?

Бу ёқда бугдойи пишиб турипти,
Олмалари ерга тушиб турипти,
“Ўрсамми, терсам” деб, шошиб турипти,
Нега тек ётасан, опамнинг ити?

Иморат тикласа одамлар кўрсин,
Қўшнининг уйидан баландроқ бўлсин,
Ҳою ҳавас ўлсин, манманлик ўлсин!
Нега тек ётасан, опамнинг ити?

Тўй бошқа тўйлардан зўрроқ бўлсин, деб,
Сарпо суруғи ҳам мўлроқ бўлсин деб,
Юрибти-да шўрлик ўзин ўзи еб,
Нега тек ётасан, опамнинг ити?

Келиннинг пойига гул сочиш керак,
Куёвнинг бошидан пул сочиш керак,
Жавоб бер, қачон қалб нур сочиш керак?
Нега тек ётасан, опамнинг ити?

Дубайдан келармиш куёв сарпоси,
Уч миллионли эмиш, келин либоси,
Бу ҳаммаси битта тўйнинг ғавғоси,
Нега тек ётасан, опамнинг ити?

Элга ёт урфларни топволиб ҳар хил,
Ўзин қийнаётган ўзи-ку, ахир.
Қачон нурланади, бу қалб, бу кўнгил?
Нега тек ётасан, опамнинг ити?

Китоб жавонининг чангини қара,
Қодирий, Раънонинг рангини қара,
Ба ҳурмати Кумуш, юнгингни тара,
Нега тек ётасан, опамнинг ити?

Илм-маърифатнинг конийди бу уй,
Олиму фозилнинг жонийди бу уй,
Кўҳна дониш Шарқнинг шонийди бу уй,
Нега тек ётасан, опамнинг ити?

Шу уй деб оввора олиму Султон,
Пок, буюк шаънига бўлишиб қалқон,
Қилсам деб турганда обод, фаровон,
Нега тек ётасан, опамнинг ити?

Инсон бўлса эгни буту, қорни тўқ,
Нега сенчалик ҳам ҳаловати йўқ?
Жавоб бер, турмасдан кўзинг қилиб лўқ,
Нега тек ётасан, опамнинг ити?

Ўзининг югуриб елгани қолиб,
Сени ҳам ишлатса ёнига олиб,
Гишт олиб келсанг-чи, бозорга бориб,
Нега тек ётасан, опамнинг ити?

Яшашни ўзимиз қийин қилвордик,
Одам қадрин бойлик, буюм қилвордик,
Ҳаётмас, бу ёғин ўйин қилвордик,
Нега тек ётасан, опамнинг ити?

Қалбимни Шайтонлар эгаллаётир,
Ҳою ҳавас отин эгарлаётир,
Шундан юрагимда кўрқинч, хавотир,
Нега тек ётасан, опамнинг ити?

Марҳабо умрини емирётган не?
Кўнгил ганжинасин кемирётган не?
Молпараст хешларга бирон нима де?
Нега тек ётасан, опамнинг ити?

Кел, эртадан тонгда бирга турамиз,
Инсоф, диёнатнинг бонгин урамиз,
“Меъёрда тўхтанг!!!” деб бирга ҳурамиз,
Нега тек ётасан, опамнинг ити?

ОТАМНИНГ ОРЗУСИ

Яқинда бир китоб ўқидим,
Пол Брегдан, очлик ҳақида.
Парҳез билан тозаланмоқ ҳам,
Билдимки, энг тўғри ақида.

Ишонсангиз, ўқиб эсладим.
Буйракдаги тузларимни мен.
Эҳ, бир умр тескари яшаб
Вужудимни тузладимми мен?!

Ўзимда бир синаб ҳам кўрдим,
Алломанинг ёзганлари рост,
Шу китобни келтириб дейман:
— Ота, сиз ҳам ўқинг, илтимос.

Илинаман Япон Кехони,
Ҳаёт учун фойдаси катта.
Отам дейди: — Оҳ, оҳ қандай соз,
Ўқийман-да буни, албатта.

— Мириқиб бир кулмоқлик учун
Кийиш шартмас тўнни тескари,
Ўқилса бас. Азиз Несину,
Жиром-Жиром ҳикоялари.

“Шум бола”син Ғофур Ғуломнинг
Ўқигансиз олиб атайин.
Эркин Воҳид “Шум бола”сини
Бир ўқинг-да, дейсиз “офарин!”.

Замонадош донишмандларга
Сардор бўлса арзир бир одам.
Мазкуралар ёзиб қўйибди
Ёдлаб юрса ярашар олам.

Жа, ўқиса ўн мингта киши
Ўқир-да, деб, чоп этилган кам,
О, чет элда чиқса шу китоб
Ётмас эди миллион нусха ҳам.

Китоб дўконида ўтириб,
Ҳазрат ўзи — Иброҳим Ғофур,
Дастхат ёзиб бериб турсалар,
Қайси ўзбек қилмайди ғурур.

Ўн минг китоб, беш миллиард халққа
Етармиди улашса тенгдан
Ҳали дунё битта ўқишга
Ижарага олади мендан.

Ғашиш келар, Ўткир Ҳошимни
Ўқиб юрса ўтмас одамлар.
— Нимасини тушунаркин у? —
Десам, кулиб дейди отамлар:

— Ўқийверсин майлига, тек қўй,
Ҳеч бўлмаса саводи ошар,
Ихлос билан ўқиганда-ку,
Мулло бўлар эди ҳар овсар.

Эшонларданмикин, билмадим,
Салобатли ҳар сўз, нафаси,
Шу болада бир хислат бор-да,
Афлотунга қариндошмасми?

— Фалсафада, — дейман, — отажон,
Юнонлардан туркийлар устун.
Шогирд бўлган Ўткир Ҳошимнинг
Бобокалонига Афлотун.

Кулворамиз яйраб кетамиз,
Ўткир Ҳошим учун минг шукур.
Афлотунни дунёга берган
Бобокалонига ташаккур.

Отам дейди бобосин эслаб:
“Ўлар пайт ҳам ҳушёр эдилар,
“Китобларсиз қиёматгача
Қандай яшарканман”, дердилар.

Кун келди муқаддас китоблар
Ёқилганларини кўрганмиз,
Шу бобомни қабрларига
Китоблари билан кўмганмиз.

Ҳайратдаман, Оллоҳ меҳрибон
Не истасанг қиларкан ҳозир.
Балки бобом китобларини
Қабрда ҳам ўқиб ётгандир”.

Отам йиғлар ўпиб Қуръонни,
Навоийни ихлос-ла ушлаб:
— Бу дунёда яшаб қолсайдиқ
Битта яхши китобга ўхшаб.

ШЕЪРЛАРИМГА НАСИХАТ

Сўзларим, сиз — менинг болаларимсиз,
Замон дарёсида кетмангиз оқиб,
Мен ўтиб кетсам ҳам ўтиб кетмасдан
Ўтиринг уйимнинг чироғин ёқиб.

У қадар бежирим бўлмасангиз ҳам
Ҳар ҳолда қалбингиз самимий, тоза,
Минг қочинг, минг тонинг менга ўхшайсиз,
Бола онасидан олар андоза.

Мол-дунё, шуҳрат деб туғилмадингиз
Яшанг йиқилганга маладкор бўлиб,
Багрингизга босинг йиғлаётганни,
Киринг қўлтиғига нажоткор бўлиб.

Қилар ишингизни қўйдим тақсимлаб.
Қулдай меҳнат қилинг, унутманг, агар.
Бир куни ўқимай қўйишса сизни,
Менга бориб турган савоблар тўхтар.

Сиз — дунёга эккан дарахтларимсиз,
Савоб умидида “Бисмиллоҳ” айтиб.
Илоҳий бир овоз “Бу — гуноҳ!”, деса
Тупроқдан суғуриб олардим қайтиб.

Истардим кумрилар бутоғингизда.
“Аллоҳу Акбар!” деб, сайраб туришса,
Соянгизда қалблар, эпкинда баргдай,
Меҳр қўшиғини куйлаб туришса.

Гулингиз ифорин ёйиб шаббода,
Сиз тамон талпинса болари — диллар,
Ҳар сўз япроқ каби шилдираб турса,
Истардим, уйғонса мудроқ кўнгиллар.

Қуриманг, кўкариб кетинг, ишқилиб
Вақт шамолида эгилиб кетманг,
Маҳшаргача гуллаб, мевалар тугиб,
Керак бўлиб туринг, кесилиб кетманг...

Қўрқаман, ҳар ненинг вақти — умри бор,
Ҳақнинг ҳам, халқнинг ҳам ризосин олинг
Куюк, доғингизни кўрмай ишқилиб,
Жигаргўшаларим, орқамда қолинг.

МУНДАРИЖА

Жо-о-о-н, дадаси	3	Чўнтаги бор дарахтлар	46
Соз ва созанда	6	Хўп бўлади,	
Ҳай-ҳай, уят!	10	келинпошшо!	49
Муҳаббат визаси	13	Қингир қовурга	51
“Шисалар”	19	Телефондаги суҳбат	58
Қарз	23	Алло, алло, ойижон	62
Ҳазилкаш чолу кампир	26	Биллур гулдон	65
Аза уч кун	32	Энг гузал қарғиш	72
Бидъатчининг ҳасрати	36	Ғалати санъат	74
Икки марсия	40	Опамнинг итига	76
Ўн қатор байт тарихи	44	Отамнинг орзуси	79
		Шеърларимга насихат	82

Адабий-бадиий нашр

МАРҲАБО

(Марҳабо КАРИМОВА)

ЖО-О-О-Н, ДАДАСИ...

Шеърлар

Муҳаррир: Зухро Алиева
Техник муҳаррир: Акбар Раҳматов
Рассом: Шухрат Одилов
Мусаҳҳиҳ: Дилшода Аввалбоева
Саҳифаловчи: Суннат Пулатов

„Yurist-media markazi“ нашриёти,
Тошкент ш., Навоий кўч., 30-уй.
Нашриёт лицензияси А1 092-16.07.07

Босишга рухсат этилди 10.12.2010 й. Қоғоз бичими 84x108¹/₃₂ „Times
TAD“ гарнитураси. Офсет босма усули. Нашр босма табоғи 5,25.

Шартли босма табоғи 6,5. Адади: 1000 дона.
Буюртма № 39-10. Баҳоси келишилган нархда.

ХТ „Г.У.Кимсанова“ босмахонасида чоп этилди.
Тошкент ш., Бобур кўч., 6-уй. Буюртма № 01/12.

ISBN 978-9943-387-08-9

9 789943 387089